

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการวิกฤติการณ์
ในระดับประเทศ เพื่อรองรับภัยคุกคาม
ด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่

จัดทำโดย
นางสาวกันยารัตน์ อังคณาวิศัลย์
รหัส 92006

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 92
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2563
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ
เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่

จัดทำโดย นางสาวกันยารัตน์ อังคณาวิศัลย์
รหัส 92006

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 92
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2563

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ.

ดร.นันทิ จิตสว่าง
อาจารย์ที่ปรึกษา

นายชัยศักดิ์ อังค์สุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

ปัจจุบันสถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงในยุคใหม่ อาทิ ภัยจากการก่อการร้าย ภัยจากการโจมตีทางไซเบอร์ ภัยจากโรคติดต่ออันตราย เป็นต้น ได้ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อความมั่นคงของประเทศ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ รวมทั้งยังส่งผลกระทบต่อแนวทางการบริหารจัดการของรัฐอีกด้วย ดังนั้น การเตรียมการเพื่อรองรับปัญหาความมั่นคงในประเทศ ซึ่งมีผลมาจากโลกในยุคโลกาภิวัตน์ จึงถือเป็นภารกิจเร่งด่วนที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งภาครัฐจะต้องเร่งรัดดำเนินการให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ในห้วงผ่านมานี้ ประเทศไทยได้เผชิญกับภัยคุกคามจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โรคโควิด-19) จนส่งผลให้รัฐบาลตัดสินใจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เข้าควบคุมสถานการณ์ จนส่งผลให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการวิกฤตการณ์ดังกล่าวโดยการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงมีข้อจำกัดและพบปัญหาในการดำเนินการอยู่หลายประการ อาทิ 1) ข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา 2) ข้อจำกัดเรื่องอำนาจเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ และ 3) ผลกระทบด้านภาพลักษณ์ของประเทศจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

เพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้จัดทำเอกสารจึงเห็นควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ โดยการใช้จุดแข็งจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่สำคัญ ได้แก่ 1) การมีกลไกบริหารจัดการที่ชัดเจน 2) การมีอำนาจให้เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ และ 3) การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าปฏิบัติภารกิจในการแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้ 1) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ 2) เร่งรัดพัฒนายุทธศาสตร์และแผนดำเนินการในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ 3) เร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ 4) เร่งรัดพัฒนาแผนและคู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้านการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับประเทศให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ ภัยคุกคามด้านความมั่นคง และ 5) เร่งรัดพัฒนาระบบฝึกซ้อมการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในยุคใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตให้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมรุ่นที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ของวิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. การจัดทำรายงานการศึกษานี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้ หากไม่ได้ข้อคิด ความรู้ ข้อสังเกต รวมถึงคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งจาก ดร.นันทิ จิตสว่าง และนายชัยศักดิ์ อังค์สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านของผู้จัดทำเอกสาร จึงขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านทั้งสองมา ณ ที่นี้ นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านแล้ว ผู้จัดทำเอกสารยังขอขอบใจน้องๆ ที่ปฏิบัติงานในศูนย์ประสานงานกลาง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้ร่วมกันศึกษา ค้นคว้าข้อมูล และมีข้อเสนอแนะแนวทางการนำเสนอเอกสารและการจัดทำ PowerPoint ให้ผู้จัดทำเอกสาร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำเอกสารฉบับนี้อย่างมาก

ผู้จัดทำเอกสารหวังว่ารายงานการศึกษานี้จะมีส่วนช่วยพัฒนาระบบการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ ให้สามารถรองรับกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้จัดทำเอกสารจะรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งหากรายงานฉบับนี้ได้ถูกพัฒนา ต่อยอด และนำไปสู่การปฏิบัติจริงในอนาคต ทั้งนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยและหวังว่าจะมีการปรับปรุงเพิ่มเติมในอนาคตให้รายงานการศึกษานี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้ประเทศไทยมีระบบการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงต่อไป

นางสาวกันยารัตน์ อังคณาวิศัลย์

18 กันยายน 2563

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	
สารบัญภาพ	
- ผังแสดงศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)	16
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	7
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	7
2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน	9
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	9
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	13
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	25
3. แผนพัฒนาตนเอง	27
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	27
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	27
บรรณานุกรม	33
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	37

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1

ผังแสดงศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) 16

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

2.1.1 แนวโน้มสถานการณ์ด้านความมั่นคง

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงในระดับโลกพบว่าภัยคุกคามความมั่นคงที่สำคัญซึ่งส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางมีผลต่อแนวทางการบริหารจัดการของรัฐและจะมีความเข้มข้นเพิ่มมากขึ้นในอนาคตมีอยู่หลายประการ อาทิ การก่อการร้าย การโจมตีทางไซเบอร์ โรคติดต่ออันตราย เป็นต้น ผลกระทบจากภัยคุกคามดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงในระดับภูมิภาคและยังส่งผลกระทบต่อบริบทความมั่นคงของประเทศไทย ดังนั้น การวางนโยบาย/ยุทธศาสตร์ แนวปฏิบัติเพื่อรองรับต่อผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงการเตรียมการเพื่อรองรับปัญหาความมั่นคงในประเทศซึ่งมีผลมาจากโลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่ภัยคุกคามต่อความมั่นคงได้พัฒนาการขึ้นจนมีความรุนแรง หลากหลายและส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งการใช้ชีวิตอย่างปกติของประชาชนโดยตรง จึงถือเป็นภารกิจที่มีความจำเป็นซึ่งรัฐจะต้องเร่งรัดดำเนินการ

สำหรับปัญหาความมั่นคงภายในประเทศที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ ความเสี่ยงภัยพิบัติทางธรรมชาติและโรคอุบัติใหม่ อันเป็นผลมาจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสภาวะโลกร้อนเกิดขึ้นพร้อมกับการเพิ่มจำนวนของประชากรโลก รวมถึง การพัฒนาประเทศที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลักนำไปสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุล ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศจนนำไปสู่ภัยพิบัติธรรมชาติ รวมถึงความเสี่ยงจากการเกิดโรคอุบัติใหม่ที่เพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการเตรียมความพร้อมของแนวทางการบริหารจัดการวิกฤตการณ์เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่ ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตั้งแต่ในขั้นการป้องกัน การแก้ไข และการฟื้นฟูผลกระทบจากวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่ ควบคู่ไปกับการขยายความร่วมมือกับประชาคมโลกเพื่อจัดการกับภัยพิบัติดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศมีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามดังกล่าวได้อย่างเท่าทันเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศและการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

2.1.2 สภาพปัญหา ความท้าทายและความจำเป็นในการดำเนินการ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติและโรคอุบัติใหม่ในประเทศไทยที่เกิดขึ้น ที่สำคัญในปัจจุบัน ได้แก่ การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ซึ่งผู้จัดทำเอกสารได้มีส่วน

เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการสถานการณ์เพื่อแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานประสานงานกลาง ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อำนวยการ และมีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหัวหน้าสำนักงานประสานงานกลาง โดยสำนักงานประสานงานกลางจะทำหน้าที่ประสานงานร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการของหัวหน้าศูนย์ต่าง ๆ ภายใต้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 รวมทั้งเป็นฝ่ายเลขานุการของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 ในการรวบรวมประเด็นและข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เพื่อประสานการดำเนินการร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรวมถึงการประชุมร่วมกับหัวหน้าศูนย์ภายใต้ ศบค. เพื่อประเมินสถานการณ์และนำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อไป

เพื่อแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในมิติเชิงบูรณาการถือเป็นปัจจัยสำเร็จที่สำคัญที่จะต้องเร่งรัดดำเนินการโดยเร็ว อย่างไรก็ตาม ในห้วงที่ผ่านมา การดำเนินการดังกล่าวประสบกับปัญหา ขัดจำกัด และอุปสรรคในการปฏิบัติงานหลายประการ ที่สำคัญได้แก่

1) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด – 19 เป็นโรคอุบัติใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตจำนวนมาก ซึ่งถือเป็นภาวะการระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic) ทั้งนี้ ในระยะแรกโรคดังกล่าวเป็นการแพร่เชื้อจากสัตว์สู่คน และต่อมามีการพัฒนาของโรคเปลี่ยนไปเป็นจากคนสู่คน โดยโรคดังกล่าวยังไม่ปรากฏการรักษาและวัคซีนเพื่อป้องกันโรคดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยโรคโควิด – 19 พบครั้งแรกที่นครอู่ฮั่น สาธารณรัฐประชาชนจีน จากนั้นได้เริ่มแพร่ระบาดไปยังประเทศอื่น ๆ สำหรับประเทศไทยมีรายงานข่าวว่าพบผู้ติดเชื้อรายแรกในวันที่ 8 มกราคม 2563 เป็นนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมายังประเทศไทย และมีแนวโน้มจะแพร่ระบาดไปยังพื้นที่อื่นมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานด้านสาธารณสุขจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการรับมือกับการแพร่ระบาดดังกล่าว อย่างไรก็ตามการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของประเทศนอกเหนือจากมิติทางสาธารณสุข ไม่ว่าจะเป็นมิติทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว มิติทางสังคม มิติด้านความมั่นคง รวมถึงสภาพจิตใจของประชาชนในประเทศ

2) ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) จึงได้จัดการประชุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด – 19 และหารือแนวทางเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด – 19 ทั้งการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการติดตามเป็นระยะตามภารกิจของแต่ละกระทรวง ทั้งนี้จากการประชุมดังกล่าว พบว่ามาตรการการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของแต่ละหน่วยงานในขณะนั้นยังมีข้อจำกัด ที่สำคัญ อาทิ 1) ยังขาดมาตรการคัดกรองคนเข้าเมืองที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ 2) การขาดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อจำกัดการเดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศเสี่ยง 3) การขาดมาตรการเฝ้าระวังนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทาง

เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และ4) ข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการแพทย์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในกรณีที่สถานการณ์ทวีความรุนแรง

3) เพื่อแก้ไขปัญหาข้อจำกัดดังกล่าว โดยเฉพาะกับกลุ่มคนที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (สาธารณสุขประชาชนจีน อิตาลี เกาหลี อิหร่าน เขตบริหารพิเศษมาเก๊าและเขตบริหารพิเศษฮ่องกง) สมช. และกระทรวงการต่างประเทศจึงได้หารือร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอีกหลายครั้ง เพื่อให้ได้ข้อยุติที่ชัดเจนในประเด็นการคัดกรองคนเข้าเมือง และได้กราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) ปรับแก้กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 2) ยกเลิกมาตรการยกเว้นค่าธรรมเนียม Visa on Arrival (VOA) 3) เร่งรัดดำเนินการยกเลิก VOA ของสาธารณสุขประชาชนจีน 4) พิจารณายกเลิกสิทธิยกเว้นการตรวจลงตราต่างประเทศที่เป็นเขตติดโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ สาธารณรัฐเกาหลี เขตบริหารพิเศษมาเก๊าและเขตบริหารพิเศษฮ่องกง และสาธารณรัฐอิตาลี และ 5) ระวังการรับคำร้องวิซ่าเป็นการชั่วคราว และให้พิจารณาเป็นรายกรณีจากสาธารณสุขอิสลามอิหร่านที่อาจมีความจำเป็นในการเดินทาง เช่น การปฏิบัติราชการ และการช่วยเหลือทางการแพทย์ ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้ออกคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตคนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวอีกด้วย

4) ถึงแม้รัฐบาลและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็งเพื่อรับมือกับภัยคุกคามจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 มาอย่างต่อเนื่อง แต่สถานการณ์การแพร่ระบาดก็ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเริ่มจากเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2563 ได้เกิดสถานการณ์ Super Spreader ขึ้นในประเทศไทยจากกลุ่มผู้ที่ไปดูมวยที่สนามมวยราชดำเนินและเดินทางกลับไปยังพื้นที่พักของตนเองทั่วประเทศ ซึ่งเป็นจุดพลิกผันที่สำคัญของการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2563 ประเทศไทยพบผู้ป่วยสะสมมากที่สุด 188 คน โดยแบ่งออกเป็น 1) กลุ่ม 1 ผู้ที่มีประวัติสัมผัสกับผู้ป่วยหรือเกี่ยวข้องกับสถานที่พบผู้ป่วยก่อนหน้านี้ 65 ราย แบ่งเป็นสนามมวย 21 ราย สถานบันเทิง 5 ราย เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาที่ประเทศมาเลเซีย 2 ราย สัมผัสผู้ป่วยก่อนหน้านี้ 37 ราย และ 2) กลุ่ม 2 ผู้ติดเชื้อรายใหม่ 15 ราย เป็นผู้เดินทางกลับจากต่างประเทศ 8 ราย และที่ทำงานใกล้ชิดนักท่องเที่ยว 7 ราย และกลุ่มที่ 3 ผู้ติดเชื้อที่รอสอบสวนโรคเพิ่มเติมอีก 108 ราย ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันมิให้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 มีจำนวนสถิติคนไข้รายใหม่ คนไข้สะสมและมียอดผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นจนส่งผลให้ระบบสาธารณสุขของประเทศไม่สามารถรองรับได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือส่งผลให้เกิดความล่มสลายของระบบสาธารณสุขของประเทศ เมื่อ 25 มีนาคม 2563 รัฐบาลโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี จึงได้ตัดสินใจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักร

ครั้งที่ 1 โดยให้มีผลในวันที่ 26 มีนาคม ถึงวันที่ 30 เมษายน 2563 และได้ใช้บังคับอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 อย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

2.1.3 แนวโน้มของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักร เพื่อบังคับใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ถึงแม้จะมีส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แต่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินก็ส่งผลกระทบต่อสภาพลักษณะของประเทศ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชนอย่างสูง เนื่องจากจะมีการบังคับใช้อำนาจตามกฎหมาย เพื่อห้ามมิให้มีการทำกิจกรรม หรือดำเนินการใดๆ ที่มีความต่อการแพร่กระจายของโรค อาทิ 1) การห้ามเข้าพื้นที่เสี่ยง การปิดสถานที่เสี่ยงต่อการติดต่อโรค 2) การปิดช่องทางเข้ามาในราชอาณาจักร 3) การห้ามมิให้มีการชุมนุม การทำกิจกรรม หรือการมั่วสุม 4) การห้ามบุคคลออกนอกเคหสถาน 5) การห้ามใช้อาคารและสถานที่ของสถานศึกษา 6) การกำหนดเงื่อนไขการใช้ท่าอากาศยาน 7) การกำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติศาสนกิจ หรือศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนา หรือตามประเพณีนิยม และ 8) การให้ประชาชนงดหรือชะลอการเดินทางข้ามเขตพื้นที่จังหวัดเว้นแต่มีความจำเป็น เป็นต้น

เพื่อเป็นการบรรเทาผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และช่วยให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการสนับสนุนการออกกำลังกายหรือการดูแลสุขภาพของประชาชนเพื่อสนับสนุนในการป้องกันโรค นายกรัฐมนตรีจึงได้ออกข้อกำหนดเพื่อผ่อนคลายให้สามารถดำเนินการหรือทำกิจกรรมบางอย่างได้มาอย่างต่อเนื่อง อาทิ 1) การผ่อนคลายให้สามารถจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม รวมถึงสินค้าที่จำเป็นต่อการอุปโภคบริโภค 2) การเปิดให้บริการสนามกีฬา และสวนสาธารณะให้ประชาชนดำเนินกิจกรรมบางอย่างได้ 3) การผ่อนคลายระยะเวลาในการห้ามออกนอกเคหสถาน 4) การผ่อนผันการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา 5) การเปิดศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้าฯ ได้บางส่วน และ 6) การอนุญาตให้ถ่ายทำภาพยนตร์ และวิดีโอ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ผู้จัดทำเอกสารยังคงเห็นว่าการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงมีข้อจำกัดและยังพบปัญหาในเรื่องอื่นๆ อาทิ 1) ข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาที่มีการบังคับใช้ได้มากที่สุดไม่เกินครั้งละ 3 เดือน และหากต้องการจะใช้อำนาจต่อไปจะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอขยายระยะเวลาออกไปอีกเป็นคราวครั้งละไม่เกิน 3 เดือน ส่งผลให้มีขั้นตอนและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานจนเกินความจำเป็น และ 2) อำนาจตามพระราชกำหนดฯ เป็นอำนาจที่ใช้เพื่อแก้ไขเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ไม่มีอำนาจในเชิงการป้องกันก่อนเกิดเหตุซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อลด

ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากภัยคุกคามด้านความมั่นคงจากโรคอุบัติใหม่ และ 3) การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ และมีความเสี่ยงจะเกิดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องแสวงหาแนวทางการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ในระดับประเทศ เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน รวมทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศและไม่มีความเสี่ยงด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนจนเกินสมควรกว่าเหตุอีกด้วย

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงในห้วงระยะถัดไป พบว่าภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศในยุคใหม่ที่สำคัญซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางและมีผลต่อแนวทางการบริหารจัดการของรัฐในอนาคตจะยิ่งทวีความเข้มข้นในอีกหลายประการ อาทิ ภัยคุกคามจากการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ภัยคุกคามจากความคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ของกลุ่มหัวรุนแรง ภัยคุกคามจากการต่อสู้ทางการค้าและการแย่งชิงทรัพยากรของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ และภัยคุกคามทางไซเบอร์ เป็นต้น จึงมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์ภัยคุกคามที่อาจจะเกิดขึ้น โดยการเตรียมความพร้อมที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ด้านความมั่นคงของประเทศให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 นับได้ว่าเป็นแนวทางในการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ที่มีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ รวมทั้งสามารถนำมาศึกษา เรียนรู้ เพื่อพัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ด้านความมั่นคงของประเทศในอนาคตให้ได้อย่างยั่งยืน ผู้จัดทำเอกสารจึงเห็นควรนำแนวคิดการบริหารจัดการและวิธีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 มาใช้เป็นบทเรียนในการพัฒนาระบบบริหารวิกฤติการณ์ด้านความมั่นคงของประเทศต่อไป

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 แนวคิดในการดำเนินการ

การบริหารวิกฤติการณ์ด้านความมั่นคงในยุคโลกาภิวัตน์ ถือเป็นความท้าทายที่ประเทศไทยต้องรับรู้และเตรียมความพร้อมเพื่อเผชิญกับวิกฤติด้านความมั่นคงที่กำลังเกิดขึ้น และจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงและการเมือง สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งส่งผลกระทบไปถึงทุกภาคส่วนต่างๆ ในสังคมได้อย่างรุนแรง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับ เนื่องจากการเกิดเหตุการณ์ที่วิกฤติด้านความมั่นคงและไม่ได้มีการเตรียมแผนรับมือไว้อย่างเหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และกระทบต่อภาพลักษณ์รวมถึงความน่าเชื่อถือของประเทศในเวทีระหว่างประเทศได้

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำในภาครัฐจะต้องมีการจัดทำและพัฒนากลไกการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ด้านความมั่นคงของประเทศให้มีประสิทธิภาพ

หลักการในการบริหารภาวะวิกฤต (Crisis Management) ถือเป็นหลักการสากลที่ยึดหลักการในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดกลยุทธ์ที่ต้องดำเนินการให้ได้โดยรวดเร็วและให้เกิดผลเสียหาย รวมถึงผลกระทบอื่นๆ ให้ได้น้อยที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดสภาวะที่คลี่คลาย ตลอดจนกระทั่งมีผลในเชิงบวกในท้ายที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารภาวะวิกฤตที่เกิดมาจากภัยคุกคามด้านความมั่นคงของประเทศ ซึ่งหากมีการแก้ไขที่ล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์ ณ ช่วงเวลานั้น หรือไม่สามารถควบคุมมิให้วิกฤติการณ์ดังกล่าวอยู่ในระดับที่สามารถบริหารจัดการได้ อาจส่งผลกระทบอย่างรุนแรงและกระทบต่อการดำรงชีวิตโดยปกติของประชาชนในประเทศ รวมถึงกระทบต่อความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศอีกด้วย ดังนั้น การบริหารภาวะวิกฤติการณ์ที่ดี จึงเป็นภารกิจสำคัญและสมควรเตรียมความพร้อมในการดำเนินการบนพื้นฐานของหลักคิดที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) อย่าคิดว่าโอกาสของการเกิดวิกฤตจะเป็นศูนย์ เพื่อเป็นการไม่ประมาทและสนับสนุนให้มีการเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญภาวะวิกฤตไว้เป็นการล่วงหน้า เนื่องจากไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดวิกฤตขึ้นเมื่อใด

2) คาดการณ์อนาคตและการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต แล้วจัดให้มีแผนรองรับไว้ล่วงหน้าหากเกิดภาวะวิกฤตในแต่ละเรื่อง โดยแต่ละหน่วยงานจะต้องเตรียมการและรับรู้ว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร รู้จักที่จะมีการวางแผน การวางแผนเครือข่าย การวางแผนปฏิบัติ การเตรียมแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการรับมือกับสถานการณ์ไว้อย่างเป็นขั้นเป็นตอนและอย่างเป็นระบบ

3) จัดให้มีผู้รับผิดชอบหรือสื่อสารขององค์กร ที่สามารถบริหารเหตุการณ์ อย่าปล่อยให้สื่อสารข่าวจากบุคคลภายนอกหรือผู้เสียผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว

4) การกำหนดท่าทีและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็ว มีแนวทางการสื่อสารร่วมในแต่ละประเด็น ทั้งการสื่อสารภายในของผู้ปฏิบัติงานและการสื่อสารกับสังคม เพื่อมิให้เกิดความเสียหายทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว

นอกจากนี้ ยังต้องมีการกำหนดขั้นตอนการเตรียมแผนบริหารวิกฤติการณ์ตั้งแต่ในภาวะปกติ ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การจัดตั้งทีมงานเพื่อวางแผนบริหารสถานการณ์ 2) การประเมินขอบเขตของสภาพปัญหาและแนวทางในการปฏิบัติงาน 3) การจัดทำแผนและกลไกบริหารสถานการณ์ 4) การทดสอบแผนและกลไกบริหารสถานการณ์ และ 5) การปรับปรุงแผนและกลไกบริหารสถานการณ์ให้ทันสมัย เพื่อนำไปสู่การเตรียมกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ กลวิธี และแผนปฏิบัติ รวมไปถึงการปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงาน ให้เอื้ออำนวยต่อการวางแผนการดำเนินงาน การติดต่อสื่อสาร การบริหารทรัพยากร การประสานงาน การตรวจสอบติดตาม การควบคุมและ

การประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ การตัดสินใจเลือกวิธีในการบริหารวิกฤติการณ์ จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์และองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาประกอบการดำเนินการ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพในการบริหารสถานการณ์ในช่วงที่เกิดสถานการณ์วิกฤตอย่างแท้จริง

2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ในห้วงที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เผชิญกับวิกฤติการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในหลายประการ อาทิ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เหตุการณ์การก่อการร้ายภายในประเทศ และเหตุการณ์การชุมนุมประท้วงทางการเมือง เป็นต้น ซึ่งวิกฤติการณ์ดังกล่าวได้นำมาซึ่งความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความเชื่อมั่นของประเทศ ซึ่งรัฐบาลทุกรัฐบาลได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไข รวมถึงการฟื้นฟูและเยียวยาผลกระทบที่เกิดจากวิกฤติการณ์ดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง ผ่านกลไกการบริหารจัดการของภาครัฐและการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อร่วมกันปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และเติมประสิทธิภาพ

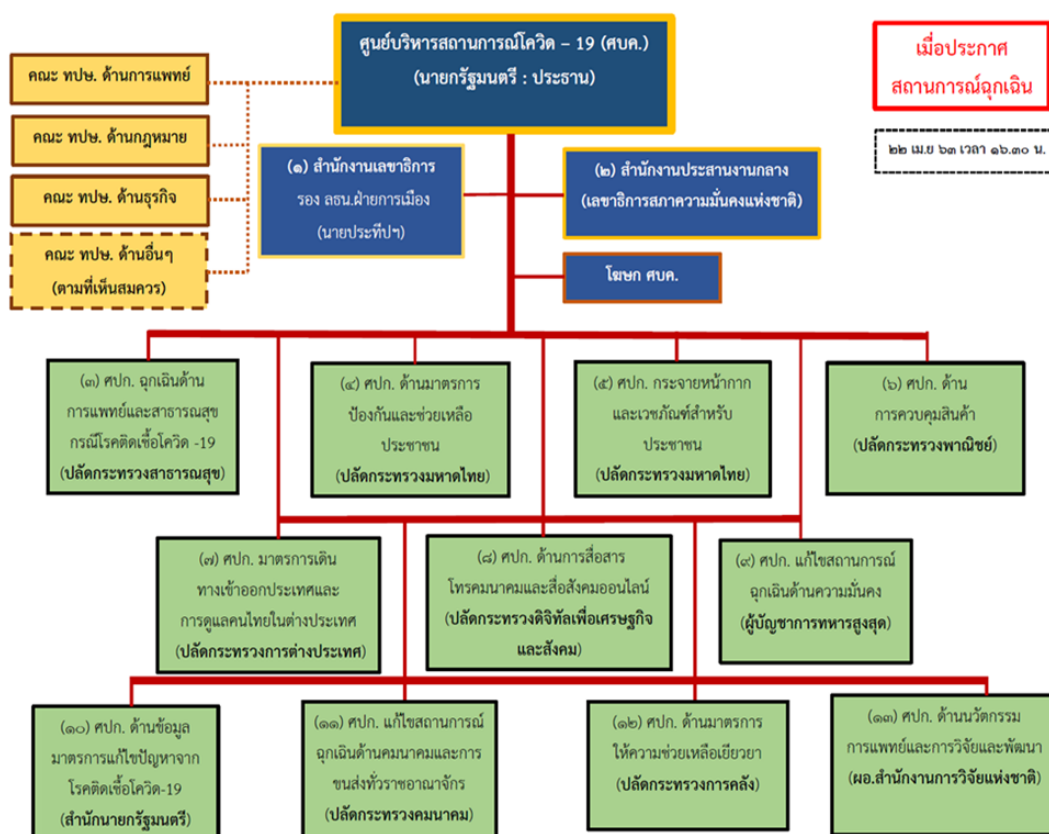
ทั้งนี้ การบริหารวิกฤติการณ์ด้านความมั่นคงในห้วงที่ผ่านมายังคงประสบกับปัญหาข้อจำกัดในการดำเนินการในหลายประการ อาทิ 1) ข้อจำกัดด้านกฎหมายเพื่อให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน 2) ข้อจำกัดในเรื่องคุณภาพและจำนวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน 3) ข้อจำกัดเกี่ยวกับการขาดเอกภาพและความซ้ำซ้อนของแผนการปฏิบัติงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และ 4) ข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลและเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการบริหารวิกฤติการณ์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ซึ่งผู้จัดทำเอกสารได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการสถานการณ์เพื่อแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานประสานงานกลาง และรัฐบาลได้ตัดสินใจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักร เพื่อบังคับใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เข้าแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีสำคัญยิ่งที่ทำให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และได้รับการยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นของรัฐบาลไทย ทั้งนี้ กลไกการบริหารจัดการวิกฤติการณ์เพื่อแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ที่สำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) **การกำหนดกลไกในการบริหารจัดการ** เมื่อมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2563 รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19)

โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการเพื่อกำหนดนโยบายและมาตรการเร่งด่วนในการบริหารสถานการณ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่เกิดขึ้น รวมทั้งปฏิบัติงานเป็นศูนย์บัญชาการเพื่อสั่งการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติภายในขอบเขตอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

โครงสร้างและกลไกการบริหารสถานการณ์ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)

ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ได้มีการจัดตั้งโครงสร้างและกลไกการบริหารสถานการณ์ภายในออกเป็น 13 ศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะด้าน ประกอบด้วย 1) สำนักเลขาธิการ (สสน.) 2) สำนักงานประสานงานกลาง (สมช.) ซึ่งมีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหัวหน้าสำนักงานฯ 3) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุขกรณีโรคติดเชื้อโควิด 19 (สธ.) 4) ศูนย์ปฏิบัติการมาตรการป้องกันและช่วยเหลือประชาชน (มท.) 5) ศูนย์ปฏิบัติการกระจายหน้ากากและเวชภัณฑ์สำหรับประชาชน (มท.) 6) ศูนย์ปฏิบัติการด้านการควบคุมสินค้า (พณ.) 7) ศูนย์ปฏิบัติการด้านมาตรการเดินทางเข้าออกประเทศและการดูแลคนไทยในต่างประเทศ (กต.) 8) ศูนย์ปฏิบัติการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมและสื่อสังคมออนไลน์ (ดศ.) 9) ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินด้านความมั่นคง (บก.ทท.) 10) ศูนย์ปฏิบัติการด้านข้อมูล

มาตรการแก้ไขปัญหามาจากโรคติดเชื้อโควิด 19 (นร.) 11) ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินด้านความมั่นคงและการขนส่งทั่วราชอาณาจักร (คค.) 12) ศูนย์ปฏิบัติการด้านมาตรการให้ความช่วยเหลือเยียวยา (กค.) และ 13) ศูนย์ปฏิบัติการด้านนวัตกรรมทางการแพทย์และการวิจัยและพัฒนา (วช.) โดยในแต่ละด้านจะมีการกำหนดภารกิจในการทำงานที่ชัดเจนและให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวเป็นหลัก อาทิ 1) ศูนย์ปฏิบัติการด้านมาตรการเดินทางเข้าออกประเทศและการดูแลคนไทยในต่างประเทศจะให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศที่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด - 19 ในประเทศนั้นๆ สามารถเดินทางกลับประเทศได้ทั้งทางบกและทางอากาศ 2) ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินด้านความมั่นคง มีภารกิจในการดูแลการกักตัวผู้ป่วย อำนาจความสะดวก และบริหารจัดการ State Quarantine เป็นต้น

สมช. ในฐานะสำนักงานประสานงานกลาง ศบค. ได้จัดการประชุมศูนย์ปฏิบัติการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการประชุมจะให้ความสำคัญกับการประสานงานภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ อาทิ 1) การประชุมเพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการผ่อนคลายการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในห้วงระยะเวลาต่างๆ 2) การประชุมเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการใช้แอปพลิเคชันติดตามผู้ติดเชื้อที่พัฒนาโดยภาคเอกชน และการพัฒนา Platform ติดตามตัว และ 3) การประชุมเพื่อประเมินสถานการณ์ความรุนแรงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเสนอแนะต่อที่ประชุม ศบค. เพื่อพิจารณาอนุมัติ เป็นต้น

2) การมอบอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ มีการบังคับใช้อำนาจตาม พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ เพื่อให้อำนาจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่นายกรัฐมนตรีได้ออกข้อกำหนดตามความในมาตรา 9 ของ พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ จำนวนหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญโดยสังเขป ดังต่อไปนี้

(1) ฉบับที่ 1 กำหนดให้มีการห้ามเข้าพื้นที่เสี่ยง การปิดสถานที่เสี่ยงต่อการติดต่อโรค อาทิ สนามมวย สนามกีฬา ผับและสถานบริการ การปิดช่องทางเข้ามาในราชอาณาจักร การห้ามการชุมนุม และการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม

(2) ฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4 ได้กำหนดการห้ามบุคคลออกนอกเคสสถานระหว่างเวลา 22.00 นาฬิกา ถึง 04.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่บุคคลที่มีความจำเป็นตามที่รัฐได้กำหนด

(3) ฉบับที่ 5 ได้กำหนดข้อจำกัดการดำเนินการหรือการทำกิจกรรมบางอย่างตาม พ.ร.ก. กำหนดและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การห้ามใช้อาคารและสถานที่ของสถานศึกษา

การห้ามผู้ใดใช้ท่าอากาศยานเพื่อการขึ้นลงของอากาศยานวันแต่เป็นไปตามประกาศ เงื่อนไข และเงื่อนไขเวลาที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศกำหนด การปฏิบัติศาสนกิจหรือศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนาหรือตามประเพณีนิยม ณ ศาสนสถานใดให้เป็นไปตามดุลยพินิจและอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ปกครองดูแลศาสนสถานนั้น และให้ประชาชนงดหรือชะลอการเดินทางข้ามเขตพื้นที่จังหวัด เว้นแต่มีความจำเป็น ซึ่งต้องแสดงเหตุผลและหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งต้องรับการตรวจคัดกรองและต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนด

(4) ฉบับที่ 6 ได้กำหนดการผ่อนคลายให้ดำเนินการหรือทำกิจกรรมบางอย่างได้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการทำกิจกรรมด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต ตลอดจนด้านการออกกำลังกายหรือการดูแลสุขภาพ อาทิ การจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มตามร้านและสถานที่ต่างๆ การเปิดเฉพาะซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านขายยา สินค้าเบ็ดเตล็ดที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต และร้านขายปลีกธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม ส่วนแผนร้านอาหารให้เปิดได้เฉพาะการนำกลับไปบริโภคที่อื่น ทั้งยังให้สนามกีฬา และสวนสาธารณะ เปิดให้ประชาชนดำเนินกิจกรรมได้บางอย่าง เช่น เดิน วิ่ง ที่ไม่มีการรวมกลุ่มเกิน 3 คน สามารถดำเนินการได้

(5) ฉบับที่ 7 ได้กำหนดห้ามออกนอกเคสสถานเวลา 23.00 นาฬิกา ถึงเวลา 04.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และกำหนดมาตรการผ่อนคลายระยะที่ 3 ของแต่ละกิจการ/กิจกรรม เช่น การผ่อนผันการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาและการผ่อนคลายให้ดำเนินการหรือทำกิจกรรมบางอย่างได้ เช่น การเปิดศูนย์การค้าห้างสรรพสินค้าฯ ได้บางส่วน อนุญาตให้ถ่ายทำภาพยนตร์และวิดีโอได้ไม่เกิน 50 คน เป็นต้น

(6) ฉบับที่ 8 ได้กำหนดให้มีการยกเว้นหรือผ่อนคลายเป็นสามารถดำเนินการกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2563 ตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปางเขตเลือกตั้งที่ 4 แทนตำแหน่งที่ว่าง ลงวันที่ 15 พฤษภาคม 2563

(7) ฉบับที่ 9 ได้มีการปรับระยะเวลาการห้ามออกนอกเคสสถานเป็นระหว่างเวลา 23.00 นาฬิกา ถึงเวลา 03.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และการผ่อนคลายเป็นการดำเนินการหรือทำกิจกรรมบางอย่างได้ อาทิ กิจกรรมด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต กิจกรรมด้านการออกกำลังกาย การดูแลสุขภาพหรือสันทนาการ และการผ่อนคลายเป็นการเดินทางข้ามเขตพื้นที่จังหวัด ตลอดจน กำหนดให้ถือปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนดและการจัดระเบียบกิจการ/กิจกรรม โดยให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ยึดถือแนวทางตามมาตรการดังกล่าว เป็นมาตรฐานกลางในการสั่งเปิดหรือปิดกิจการ/กิจกรรม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเจ้าของกิจการได้ปรับปรุงการดำเนินการให้สอดคล้องตามมาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนด

(8) ฉบับที่ 10 กำหนดให้มีการยกเลิกการห้ามออกนอกเคสสถาน และการกำหนดมาตรการผ่อนคลายเป็นระยะที่ 4 ของแต่ละกิจการ/กิจกรรมเพิ่มเติม เช่น การอนุญาตให้มีการแข่งขันและถ่ายทอดโทรทัศน์การแข่งขันกีฬาได้ แต่ต้องไม่มีผู้ชมอยู่ในสนาม ทั้งนี้ รัฐบาลยังคงใช้มาตรการควบคุมการเดินทางเข้าราชอาณาจักร ทั้งทางบก/น้ำ/อากาศ ตามมาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนดอย่างเคร่งครัด และให้คงการดำเนินการเกี่ยวกับการกักกันโรคในสถานที่ของรัฐอย่างต่อเนื่อง

(9) ฉบับที่ 11 กำหนดมาตรการผ่อนคลายเป็นระยะตามข้อกำหนดต่างๆ เป็นระยะที่ 5 ของแต่ละกิจกรรม/กิจการเพิ่มเติม เพื่อให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตได้ตามฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) เช่น การเปิดเรียนและรูปแบบการเรียนการสอนในโรงเรียน สถาบันการศึกษา หรือมหาวิทยาลัยต่างๆ การปฏิบัติศาสนกิจหรือศาสนพิธีของทุกศาสนา ณ ศาสนสถาน การผ่อนผันการใช้ช่องทางเข้ามาในราชอาณาจักรเฉพาะเพื่อการขนส่งสินค้า ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนด

(10) ฉบับที่ 12 กำหนดให้มีการยกเลิกกรณีการปิดช่องทางเข้ามาในราชอาณาจักรของข้อกำหนด (ฉบับที่ 1) และกำหนดมาตรการในการจัดการและคัดกรองเพื่อแยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกตสำหรับประเภทผู้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรทั้งคนไทยและคนต่างชาติ อาทิ บุคคลในคณะทูต คณะกงสุล องค์การระหว่างประเทศ หรือผู้แทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐต่างประเทศซึ่งมาปฏิบัติงานในประเทศไทย ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักร (Work Permit) บุคคลที่ได้รับการรับรองให้ศึกษาในประเทศไทย บุคคลที่ได้รับการอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามข้อตกลงพิเศษ (special arrangement)

3) การกำหนดแนวทางบูรณาการการแก้ไขปัญหาพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ (สมช.) ในฐานะสำนักงานประสานงานกลาง ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยการบูรณาการการทำงานร่วมกับกับศูนย์ปฏิบัติการต่างๆ ภายใต้โครงสร้างของ ศบค. มาโดยตลอด นอกจากนี้ สมช. ยังได้ส่งผู้แทนเข้าประจำสำนักเลขาธิการ ณ สำนักงาน ก.พ. (ตึกเก่า) อีกทางหนึ่ง โดยมีผู้แทนที่ประจำ ณ สำนักงานเลขาธิการ นอกจากผู้แทน สมช. แล้วยังมีผู้แทนจากศูนย์ปฏิบัติการต่างๆ ประจำอยู่และมีลักษณะการทำงานแบบ One Stop Service เพื่อให้ข้อมูล ประสานการพิจารณาเสนอแนะต่อที่ประชุม ศบค. ในการกำหนดมาตรการ ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และพิจารณาตอบข้อซักถามที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่างๆ ที่รัฐกำหนดในการระงับการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 รวมทั้งการพิจารณาข้อร้องเรียนของประชาชนที่เกี่ยวข้อง

2.2.3 สภาพปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน

การบังคับใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ถึงแม้จะมีส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และได้รับการยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศถึง ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นของรัฐบาลไทย แต่การใช้อำนาจตามกฎหมาย ดังกล่าวยังมีเงื่อนไขและข้อจำกัดในการดำเนินการอยู่หลายประการ จนอาจส่งผลให้แนวทางการ บริหารวิกฤติการณ์ด้านความมั่นคงในระยะถัดไปมีความเสี่ยง และอาจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้ สภาพปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานโดยการบังคับใช้อำนาจตาม พ.ร.ก.การบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ อาจสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1) การมีข้อจำกัดเรื่องขั้นตอนและระยะเวลาในการบังคับใช้กฎหมาย การบังคับใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 จะสามารถ ดำเนินการได้เมื่อมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินก่อน ถึงจะสามารถบังคับใช้อำนาจตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมาย โดยการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจะมีผลบังคับใช้ได้มากที่สุดไม่เกินครั้งละ 3 เดือน และหากต้องการจะใช้บังคับต่อไปจะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอขยายระยะเวลาออกไปอีกเป็นคราว คราวละไม่เกิน 3 เดือน นอกจากนี้ ตามกฎหมายยังมีขั้นตอนเพื่อกำหนดกลไกการขับเคลื่อน ที่สลับซับซ้อน โดยจะต้องมีการออกประกาศและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง อาทิ การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมาย การจัดตั้งคณะที่ปรึกษา และการออก ข้อกำหนดเพื่อให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น จากการที่มีขั้นตอนในการดำเนินการ ตามกฎหมายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการเตรียมความพร้อม เป็นการล่วงหน้าก่อนการบังคับใช้กฎหมายจนอาจเกิดข้อจำกัดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และอาจส่งผลให้การบริหารวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นล่าช้าจนเกิดความเสียหายได้

2) การขาดอำนาจเชิงป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดวิกฤติการณ์ อำนาจตาม พ.ร.ก.การบริหาร ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ เป็นอำนาจที่ใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน เห็นได้จากจำเป็นจะต้องมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้นก่อน จึงจะสามารถบังคับใช้อำนาจตาม กฎหมายเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น โดยกฎหมายดังกล่าวจะไม่มีอำนาจในเชิงการป้องกัน ก่อนที่จะเกิดเหตุ ในขณะที่สถานการณ์ภัยคุกคามต่อความมั่นคง อาทิ ภัยคุกคามจากการก่อการร้าย ถือเป็นการคุกคามที่มีความร้ายแรง และส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชน รวมถึงกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของรัฐ นอกจากนี้ ยังอาจกระทบต่อระบบ เศรษฐกิจได้ในวงกว้าง จึงมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องแสวงหามาตรการในเชิงป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดเหตุ หรือมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการระงับเหตุการณ์มิให้ขยายผลลุกลามจนไม่สามารถ

ควบคุมได้ ซึ่งการดำเนินการในประเด็นดังกล่าว อำนาจตาม พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ยังมีข้อจำกัดและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมเพียงพอ

3) การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ

การบังคับใช้ พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ เป็นการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาในภาวะไม่ปกติ ซึ่งจะมีความสับสนเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการบังคับใช้กฎหมาย และอาจส่งผลกระทบต่อประเทศ มีปัญหาด้านภาพลักษณ์ในเวทีระหว่างประเทศ รวมถึงความไม่มั่นใจในระบบเศรษฐกิจ เมื่อรัฐจะต้องบังคับใช้กฎหมายในภาวะไม่ปกติอีกด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันแสวงหาแนวทางการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ในระดับประเทศขึ้นใหม่ เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงอุบัติขึ้นใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ แนวทางการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ดังกล่าวจะต้องมีความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ไม่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ และไม่มีความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนจนเกินสมควรกว่าเหตุด้วย

2.2.4 ข้อเสนอในการพัฒนาการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ในระดับประเทศ เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่

แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ในระดับประเทศ เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จัดทำเอกสารเห็นว่าการนำกลไกการบริหารจัดการกรณีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นรูปแบบของระบบการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ที่มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมในการนำมาใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ระดับประเทศด้านความมั่นคงอุบัติขึ้นใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งในส่วนของ 1) การกำหนดกลไกในการบริหารจัดการ 2) การมอบอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และ 3) การกำหนดแนวทางบูรณาการการแก้ไขปัญหาพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่เนื่องจากแนวทางการบริหารจัดการดังกล่าวยังมีข้อจำกัดในบางประการ จึงสมควรพัฒนาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาให้สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ในภาวะปกติและกำหนดมาตรการเชิงป้องกันเพิ่มเติม เพื่อให้การบริหารจัดการด้านความมั่นคงในระดับประเทศสามารถรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ อาจพิจารณาดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

1) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ในระดับประเทศ

โดยเห็นควรให้ปรับปรุงและแก้ไขพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เพื่อเป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการวิกฤติการณ์ด้านความมั่นคงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการเพิ่มอำนาจและหน้าที่ให้กับสภาความมั่นคงแห่งชาติในฐานะที่เป็นคณะกรรมการหลักในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และทิศทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ การปรับปรุง

และแก้ไขกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สภาพความมั่นคงแห่งชาติสามารถเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงอุบัติใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ตั้งแต่ในภาวะปกติ นอกจากนี้ ยังอาจพิจารณาเพิ่มอำนาจให้สภาพความมั่นคงแห่งชาติสามารถบูรณาการเจ้าหน้าที่ทั้งทางจากพลเรือน ตำรวจ และทหาร เข้าร่วมปฏิบัติงานในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งอาจกำหนดให้สภาพความมั่นคงแห่งชาติสามารถมอบอำนาจเพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤตด้านความมั่นคง อาทิ 1) อำนาจในการควบคุมอาคารสถานที่ 2) อำนาจในการจำกัดเส้นทางในการเดินทาง 3) อำนาจในการควบคุมการดำเนินกิจกรรม อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้ตามความจำเป็น และตามความเหมาะสมของสถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ยังเห็นควรให้สภาพความมั่นคงแห่งชาติเตรียมความพร้อมในเรื่องดังกล่าวตั้งแต่ในภาวะปกติ เพื่อให้ประเทศมีความพร้อมและเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจถึงแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้ตั้งแต่ก่อนจะเกิดเหตุการณ์ที่อาจเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ

2) เร่งรัดพัฒนายุทธศาสตร์ และแผนดำเนินการในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ เห็นควรให้ สมช. ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านความมั่นคงในระดับนโยบายพิจารณาทบทวน และปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติ และแผนความมั่นคงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงอุบัติใหม่ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เริ่มคลี่คลายแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติใน พ.ร.บ.การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ อาจพิจารณาแบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ห้วงตามกรอบระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

(1) **ระยะเร่งด่วน** เห็นควรดำเนินการปรับแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่อใหม่ซึ่งมีกรมควบคุมโรคเป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก โดยกรอบแนวคิดหลักมุ่งเน้นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ (Crisis Management) โดยมีกลไกการบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จในเชิง Single Command รวมทั้งการปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ประเด็นโรคติดต่อใหม่ที่รวมถึงโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ อาจกำหนดให้เป็นแผนความมั่นคงเฉพาะกรณี เพื่อให้เห็นภาพรวมการดำเนินการเชิงนโยบายเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับเรื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะ และทำให้สามารถขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นทิศทางเดียวกันมากขึ้น

(2) **ในระยะต่อไป** ซึ่งเป็นระยะที่ 2 ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เห็นควรให้ สมช. ร่วมกับหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับแผนแม่บทรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยพิจารณาเพิ่มเติมประเด็นความมั่นคงที่มีความสำคัญ อาทิ ประเด็นความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (Economic Security)

ควบคู่กับประเด็นความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และการให้ความสำคัญกับการบูรณาการเชื่อมโยงการดำเนินงานในทุกมิติ หรือที่เรียกว่าความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security)

3) **เร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ** โดยเห็นควรส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ อาทิ 1) การจัดทำฐานข้อมูลด้านการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ของประเทศ เพื่อใช้ประกอบการตกลงใจในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ให้กับส่วนราชการและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง และ 2) การพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารวิกฤตการณ์ อาทิ การพัฒนาระบบบริการ Near-real time Visual Intelligence และ Decision Dashboard เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแนวทางตกลงใจในการป้องกันและแก้ไข รวมถึงการบริหารจัดการสถานการณ์ภัยคุกคามต่อความมั่นคงที่เกิดขึ้น

4) **เร่งรัดพัฒนาแผนและคู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้านการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับประเทศให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงในปัจจุบัน** เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะและความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงระดับประเทศ จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันจัดทำแผนและคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่เกิดขึ้นจริง ทั้งนี้ การจัดทำแผนและคู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว จะต้องจัดทำแผนและคู่มือปฏิบัติงานให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบาย และในระดับปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงแผนและคู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ให้สามารถดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง นอกจากนี้ แผนและคู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่จะมีส่วนช่วยสร้างความชัดเจนในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อลดความสับสนเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน และอาจส่งผลให้ประเทศเกิดปัญหาด้านภาพลักษณ์ในเวทีระหว่างประเทศด้วย

5) **เร่งรัดพัฒนาระบบฝึกซ้อมการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ** การพัฒนาระบบฝึกซ้อมการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ตามห้วงระยะเวลาที่กำหนดถือเป็นแนวทางหนึ่งในการเสริมสร้างทักษะ ความรู้ และความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงอุบัติใหม่ให้สามารถจัดการกับวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แนวทางในการจัดระบบฝึกซ้อมการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ อาจพิจารณาดำเนินการในรูปแบบของการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (TableTop Exercise: TTX) และการฝึกภาคสนาม (Field Training Exercise: FTX) ตามความพร้อมของ

แต่ละหน่วยงานและตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร รวมทั้งจะต้องมีการพัฒนาระบบการประเมินผล การฝึกให้ได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ ทั้งในส่วนของบุคลากรผู้ประเมินที่ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ และปราศจากอคติในการประเมิน และมีขั้นตอนการประเมินผลซึ่งได้มาตรฐาน มีความเป็นกลาง และสามารถตอบโจทย์การฝึกซ้อมได้อย่างแท้จริง

2.2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

การบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคง ที่อุบัติขึ้นใหม่ถือเป็นภารกิจที่มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งจาก ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันจัดทำและ พัฒนาระบบการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ เพื่อให้ ประเทศมีความพร้อมและสามารถรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงอุบัติใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว มีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ทุกฝ่ายจะต้องเร่งรัด และพัฒนาให้เกิดขึ้นได้โดยเร็ว ดังต่อไปนี้

1) สมควรสร้างการตระหนักรู้ให้กับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อให้รับรู้ถึงภัยคุกคาม ด้านความมั่นคงอุบัติใหม่ อาทิ การก่อการร้าย โรคติดต่ออันตราย เป็นต้น ไม่ถือเป็นสิ่งที่ไกลเกินตัว หรือเป็นสิ่งที่ไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ในประเทศ ในทางตรงกันข้าม ภัยคุกคามต่อความมั่นคงอุบัติใหม่ สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ในทุกสถานที่ และไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ รวมทั้งเป็น ภัยคุกคามที่มีระดับความรุนแรงสูงและส่งผลกระทบกับทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้าง การตระหนักรู้และสร้างจิตสำนึกด้านความมั่นคง (Sense of Security) ให้เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วน ในประเทศ

2) สมควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการมาตรการในเชิงป้องกัน โดยการเตรียม ความพร้อมตั้งแต่ในภาวะปกติเพื่อให้ประเทศสามารถรับกับสถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคง ที่อาจเกิดขึ้นได้ทันการณ์และอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เห็นควรเตรียมการให้ครอบคลุมกับทุกภารกิจ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ 1) การจัดเตรียมกฎหมาย 2) การจัดเตรียมนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และ แผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง 3) การจัดเตรียมบุคลากรเพื่อปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถในการบริการวิกฤตการณ์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีการฝึกซ้อมและพัฒนาระบบการสื่อสารร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในสังคม เพื่อสร้างความรับรู้และสร้างความร่วมมือ ในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศในอนาคตอีกด้วย

2.2.6 แนวทางบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

เพื่อให้ข้อเสนอการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็น จะต้องมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการในการผลักดันข้อเสนอของผู้จัดทำเอกสาร

ให้สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนภารกิจในการรักษาความมั่นคงของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยอาจพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) การปรับปรุงและแก้ไขพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เห็นควรบรรจุไว้ในแผนพัฒนากฎหมายของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามขั้นตอนการยกร่างกฎหมาย

2) การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติ และแผนความมั่นคง เพื่รองรับการเปลี่ยนแปลงภายหลังสถานการณ์โควิด-19 เริ่มคลี่คลาย เห็นควรเสนอกรอบแนวทางดังกล่าวดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยเร็ว

3) การพัฒนาเทคโนโลยีการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ การพัฒนาแผนและคู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการพัฒนาระบบฝึกซ้อมการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศ เห็นควรกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีของกองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกหลักในการผลักดันภารกิจดังกล่าวให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้โดยเร็ว

4) จัดทำหลักสูตรการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงยุคใหม่ให้กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาสังคมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ รวมถึงพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงให้กับบุคลากรภาครัฐ รวมถึงภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องต่อไป

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในระดับประเทศในการรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่อุบัติขึ้นใหม่ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ผู้จัดทำเอกสารเห็นว่าทักษะและภาวะผู้นำของผู้นำในหน่วยงานจะมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ ทักษะและภาวะผู้นำที่สำคัญอาจสรุปได้ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ทักษะด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤติ (Crisis Communication) เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคง การสื่อสารในภาวะวิกฤติถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการเพื่อป้องกันความสับสน และตื่นตระหนกของสังคม ดังนั้น จึงควรมีการวางแผนด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤติอย่างรอบคอบ ผู้นำจะต้องเข้าใจว่าผู้รับสารมีทัศนคติ มีความรู้สึกละเอียดอ่อนอย่างไร คาดหวังอะไร ก่อนจะทำการสื่อสาร โดยต้องสามารถสื่อสารให้ผู้รับสารรับทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และชี้แจงวิธีการรับมือได้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันการสื่อสารต้องแสดงให้เห็นถึงความเห็นอกเห็นใจกัน

(Empathic Communication) เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจเจตนาที่ดีของผู้สื่อสารและเปิดใจรับฟังเหตุผลของกันและกันมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและลดความเข้าใจผิดที่อาจจะเกิดขึ้นได้

2.3.2 ทักษะในการสร้างความร่วมมือ (Collaboration) การสร้างความสามัคคีและการร่วมมือร่วมใจเพื่อแก้ปัญหาเป็นเงื่อนไขสำคัญในการบริหารวิกฤตการณ์ ดังนั้น การสร้างความร่วมมือจึงเป็นอีกหนึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ผู้นำในหน่วยงานเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคง ทั้งนี้ ผู้นำที่ดีอาจไม่จำเป็นต้องเก่งทุกอย่างแต่ต้องรู้จักใช้คนให้เป็นและสามารถผลักดันเจ้าหน้าที่ที่มีศักยภาพเข้ามาทำงานและสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นทุกส่วนงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังต้องวางบทบาทตัวเองในฐานะคนที่คอยสนับสนุน ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา พร้อมกับแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกเพื่อช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานด้วย

2.3.3 ทักษะเกี่ยวกับความคิดในเชิงวิพากษ์และการตัดสินใจ (Critical Thinking and Decision-Making) การคิดเชิงวิพากษ์ หมายถึงกระบวนการคิดวิเคราะห์แยกแยะอย่างเป็นระบบ โดยรวบรวมข้อมูลและประเมินสถานการณ์ก่อนจะตัดสินใจบนหลักการและเหตุผล โดยไม่ใช้ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความคิดเห็นส่วนตัว มาเกี่ยวข้อง ทักษะนี้มีความจำเป็นอย่างมากในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคง เพราะการตัดสินใจที่ถูกต้องและเด็ดขาดของผู้ผู้นำ จะช่วยให้การบริหารจัดการวิกฤตการณ์เป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามประสงค์

2.3.4 ทักษะด้านความคิดที่ยืดหยุ่น (Cognitive Flexibility) ในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงมีความจำเป็นจะต้องแสวงหาแนวทางหรือคิดค้นวิธีใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา ผู้นำที่มีความคิดที่ยืดหยุ่นจะสามารถพิจารณาปัญหา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มองหาวิธีแก้ไขในมุมที่หลากหลายและสามารถคิดนอกกรอบ ไม่ยึดติดกับวิธีหรือกฎเกณฑ์เดิมๆ จึงช่วยให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือวิธีใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา รวมทั้งจะสามารถพัฒนาแผนการบริหารวิกฤตการณ์ที่ยืดหยุ่นทั้งแผนหลักและแผนสำรองเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ที่คาดเดาได้ยากอีกด้วย

2.3.5 ทักษะในการจัดลำดับความสำคัญ (Prioritization) ในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคง สิ่งสำคัญคือความเร็วในการดำเนินการ ดังนั้นผู้นำจำเป็นจะต้องรู้ว่าอะไรคือปัญหาที่ต้องแก้ไขเป็นการเร่งด่วน อะไรคือภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการเป็นลำดับแรกและภารกิจอะไรที่สามารถรอเวลาดำเนินการได้ การจัดลำดับความสำคัญจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารจัดการวิกฤตการณ์เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อห้วงระยะเวลาที่ต้องดำเนินการ

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

“โครงสร้างสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ” retrieved from :

http://www.nsc.go.th/?page_id=180

“วิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์องค์กรของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ”

retrieved from : http://www.nsc.go.th/?page_id=33

“ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580)”

retrieved from : http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF

“ประกาศ เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2562 - 2565)”

retrieved from : <http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2019/11/ratchakitcha136-124.pdf>

“ยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ.2560 – 2564)” retrieved from :

http://plan.uru.ac.th/budget61/yuttasat2561/y2560_2564.pdf

“ผลการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ประจำปี 2562 (NATIONAL CRISIS MANAGEMENT EXERCISE 2019: C-MEX 19)” retrieved from : <http://www.nsc.go.th/?p=4258>

“ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/05/CV19-02.pdf>

“คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 4/2563 เรื่อง แต่งตั้งผู้กำกับการปฏิบัติงาน หัวหน้าผู้รับผิดชอบ และพนักงานเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/05/CV19-04.pdf>

“คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 5/2563 เรื่อง การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อปฏิบัติหน้าที่

ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/05/CV19-05.pdf>

“คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 6/2563 เรื่อง การจัดโครงสร้างของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด – 19”

retrieved from : <http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/05/CV19-07.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 1)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wpcontent/uploads/2020/05/CV19-06.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 2)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/05/CV19-08.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 3)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/05/CV19-11.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 4)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/05/CV19-23.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 5)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/05/CV19-24.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 6)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/05/CV19-25.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 7)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/05/CV19-36.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 8)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/06/CV19-42.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 9)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/06/CV19-43.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 10)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/06/CV19-45.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 11)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/07/CV19-50.pdf>

“ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 12)” retrieved from :

<http://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2020/07/CV19-51.pdf>

“5 ทักษะที่ผู้นำต้องมีในภาวะวิกฤติ” retrieved from : <https://adecco.co.th/th/knowledge-center/detail/5-leadership-skills-in-crisis-management>

กันยารัตน์ อังคณาวิศัลย์. “การพัฒนามาตรการการแก้ไขปัญหการก่อการร้ายของไทย : เปรียบเทียบการดำเนินการของประเทศอังกฤษ” รายงานการศึกษาส่วนบุคคล, สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ.

ชวณี แดงเกษม. “การพัฒนามาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหการก่อการร้ายทางทะเลของประเทศไทย” รายงานการศึกษาส่วนบุคคล, สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ.

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ. (2563) โครงการสายตาจากฟากฟ้า :
ออกแบบเส้นทางเดินประเทศไทยภายภาคหน้า (ของโลกภายหลังการแพร่ระบาด) Eyes from the
Sky : Designing Thailand Road Ahead in a Horizons (at the Post Pandemic World).
สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ, กรุงเทพมหานคร.

Thanin Katethong, (2011). "Guidelines of Developing the Measures for
Preventing and Resolving Problems of Terrorism in Thailand." Dissertation,
University of Sussex, UK.

ปริญญาตรี	รัฐศาสตรบัณฑิต (การระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2534 นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2547
ปริญญาโท	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การระหว่างประเทศและการทูต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2541
ปริญญาเอก	-

ปี พ.ศ. 2537 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 กอง 2

ปี พ.ศ. 2546 นักวิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว
สำนักความมั่นคงกิจการชายแดนและการป้องกันประเทศ

ปี พ.ศ. 2556 ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาองค์ความรู้ความมั่นคง

ปี พ.ศ. 2559 รองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

ปี พ.ศ. 2562 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านป้องปรามการก่อการร้าย

- การพัฒนามาตรการการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายของไทย : เปรียบเทียบการดำเนินการของประเทศไทย
- การพัฒนามาตรการเฝ้าระวังชายแดนเพื่อป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการกองความมั่นคงระหว่างประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ